

Koncertzālē “Latvija” skanēs divu legendāru komponistu mūzika

Foto autors: Kristaps Anškins

Sestdien, 15. martā, plkst. 17.00 koncertzālē “Latvija” skanēs agrāk nekur citur neatskaņota koncertprogramma ar slaveno komponistu Arvo Perta un Gijas Kančeli mūziku. Tās veidošana Ventspils kamerorķestra diriģentam un mākslinieciskajam vadītājam Aigaram Meri izvēršas par īstu piedzīvojumu, kādā tiks aizvesti arī šī koncerta klausītāji.

Koncertā dzirdēsīm “Xylem TRIO” (Oskars Petrauskis, Rihards Zaļupe, Raimonds Petrauskis), solisti Aiju Vītoļiņu, akordeonisti Initu Āboliņi, pianisti Zani Volbergu, čellistu Pēteri Ozoliņu un Ventspils kamerorķestris. Koncertu vadīs Latvijas radio un televīzijas personība Liene Jakovļeva, bet pie diriģenta pulsts – Aigars Meri.

Aigars Meri atklāj, ka, domājot par nākamās sezonas koncertprogrammām, viņš allaž skatās, kādas jubilejas tiks svinētas: “Šogad 90 gadu jubilejas svin divi izcili skaņraži – gruzīnu komponists Gija Kančeli un igauņu komponists Arvo Pērts. Jau pirms kāda laika no “Kurzemes filharmonijas” mākslinieciskā vadītāja Gunta Cimiņa biju saņēmis ierosinājumu, veidot programmu ar kino mūziku, un arī šī doma man nelika mieru. Tāpēc nolēmu apvienot šīs lietas – Pertu, Kančeli un kino –, jo gan Gija Kančeli, gan Arvo Perts rakstīja arī daudz mūziku tieši kinofilmām.”

Nākamais solis bija materiāla apzināšana, nošu sameklēšana un tad abu komponistu darbu apvienošana vienā programmā. Meri jau ir pieredze sadarbībā ar Igaunijas mūziķiem un kolektīviem, bet līdz šim drošs variants, kā tikt pie nepieciešamajām notīm, bija jautāt tās Igaunijas Nacionālajam simfoniskajam orķestrim. Šoreiz tas nepalīdzēja – tika saņemta pieklājīga atbilde, ka prasīto nošu nav un ieteikums interesēties Nacionālajā arhīvā. “Vērsos arī pie manis zināmajiem igauņu mūziķiem un jautāju, vai šāda programma Igaunijā ir bijusi? Ir Arvo Perta jubilejas gads, tāpēc biju pilnīgi pārliecināts, ka Igaunija svin šo jubileju, bet bija pārsteidzoši dzirdēt, ka nē,” stāsta Meri. Vēl vairāk – nav pat informācija, vai mūzika no pagājušā gadsimta septiņdesmito, astoņdesmito gadu kinofilmām kādreiz tikusi atskaņota un tieši tāpēc, nav nošu, nav nekā. Arī ierakstu šai mūzikai faktiski nav – lūk, cik unikālu koncertu 15. martā būs iespējams noklausīties koncertzālē “Latvija”, jo tādu nav dzirdējuši pat Igaunijā!

Pateicoties Ventspils jauktā kora dziedātājas Ievas Vizules iesaistei, no Igaunijas mākslas muzeja un arhīva tomēr izdevās iegūt manuskriptus rokrakstā, kuru pētišana diriģentam bijusi ļoti aizraujoša pieredze: “Ļoti interesanti bija iedziļināties atzīmēs uz nošu partitūras malām, kuras veltītas slavenajam igauņu diriģentam Eri Klāsam. Ļoti kaligrāfiskā rokrakstā burtiski pa sekundēm uzrakstīts, kur un kā jādiriģē, kas, protams, ir saprotams, jo tā ir kino mūzika un tur ir precīzi jātrāpa uz attiecīgo kadru.”

Interesanti, ka abus komponistus – Pertu un Kančeli – jaunajā koncertprogrammā saistīs ne tikai kino, bet arī akordeons. “Tie, kuri ir iepazinuši Arvo Perta daļradi, zina, ka akordeons nav tas tradicionālākais instruments, kas skan igauņu komponista skaņdarbos. Kinofilmā šis instruments tomēr skan, un no instrumentācijas viedokļa tas noteikti būs tilts uz Gijas Kančeli mūziku, kurā arī ir izmantots akordeons,” skaidro Meri. Kančeli kinomūzikā gandrīz vienmēr dzirdama balss – gan slavenais Vahtangs Kikabidze, gan arī sieviešu balsis. Meri bija būtiski, lai arī šajā koncertprogrammā būtu vokālā sfēra un tāpēc koncertzālē “Latvija” brīnišķīgās kinomūzikas lapaspuses izdziedās Aija Vītoļiņa.

Diriģents atzīst, ka mūzika šajā programmā būs ļoti dažāda un atšķirīga. Piemēram, Arvo Pērtas kino mūzikas sadaļā būs mūzika, kas rakstīta konkrētai kinofilmā, bet skanēs arī skaņdarbi “Fratres” un “Spiegel im Spiegel”, kas izmantoti ļoti daudz kino, bet nav speciāli rakstīti, lai būtu kādas kinofilmas muzikālais noformējums. “Gijas Kančeli mūzika ir gan ļoti meditācija, kur ļoti liela nozīme ir klusumam, kur ļoti liela nozīme ir tiešām izcili maigai *ataka* vai ļoti klusai dinamikai, un tas kontrastēs ar pilnīgi trakulīgām, dzīvespriecīgām ainām no Tbilisi nakts dzīves. Es teiktu, ka ļoti, ļoti atšķirīga, kā jau kino, kā jau māksla, kā jau mūzika,” pārliecināts Meri.

Koncertu organizē SIA “Kurzemes filharmonija” ar Ventspils valstspilsētas pašvaldības atbalstu. Biļetes iegādājamas koncertzāles “Latvija” kasē, kā arī citās “Biļešu paradīzes” tirdzniecības vietās un interneta vietnē bilisuparadize.lv.

📍 Lielais laukums 1

